

**การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตสำหรับนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม**
**The Development of Instructional Model Enhancing Five Minds for the Future
for Undergraduate Students at the Faculty of Education,
Chandrakasem Rajabhat University**

ไสว พักขาว

Sawai Fakkao

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Corresponding author, E-mail : Sawai.F@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ **ประการแรก** เพื่อพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม **ประการที่สอง** เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และ**ประการที่สาม** เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนา รูปแบบการเรียน การสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต 2) การสร้างรูปแบบการเรียนการสอน และ3) การทดลองใช้รูปแบบการเรียน การสอนเพื่อหาประสิทธิผลและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จำนวน 60 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่มจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนวิชาการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ในปีการศึกษา 2557 แล้วนำมาจับฉลากจัดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต 2) แนวการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต และแนวการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 3) แบบวัดจิตวิทยาการ 4) แบบวัดจิตสังเคราะห์ 5) แบบวัดจิตสร้างสรรค์ 6) แบบประเมินจิตเคารพ 7) แบบประเมินจิตจริยธรรม และ 8) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต มีคะแนนเฉลี่ยของจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจิตจริยธรรมสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจิตจริยธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตในภาพรวมในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอน ; การเสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) develop the Instructional Model Enhancing Five Minds for the Future for Undergraduate Students at the Faculty of Education, Chandrakasem Rajabhat University, 2) study the effectiveness of the Instructional Model developed by the researcher, and 3) study the satisfaction of the students in learning activities based on the Instructional Model. The Research and Development was applied for this research. The research process comprised of 3 stages; studying the fundamental data, constructing the Instructional Model, implementing of the Instructional Model and finding of the effectiveness of the Instructional Model. The subjects were 60 third year students in the science teacher program which were clustered random sampling of students who were registered in a Learning Management course in the first semester of academic year 2014. The subjects then divided into 2 groups and randomly assigned into an experimental group and controlled group. The research instruments comprised of the Instructional Model Enhancing Five Minds for the Future, course syllabus applied the learning activities based on the Instructional Model Enhancing Five Minds for the Future and course syllabus applied traditional learning activities, test for disciplined mind; synthesizing mind; creating mind, evaluation form for respectful mind; ethical mind and questionnaire for students' satisfaction in learning activities based on the Instructional Model. The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test.

The research findings were as follows: 1) The mean scores of students in the experimental group who learned through activities based on the Instructional Model Enhancing Five Minds for the Future in disciplined mind, synthesizing mind, creating mind, respectful mind and ethical mind were statistically higher than the students in controlled group who learned through traditional learning activities at 0.05 level. 2) The mean scores of students in the experimental group after learning through the developed Instructional Model in disciplined mind, synthesizing mind, creating mind, respectful mind and ethical mind were statistically higher than before at 0.05 level and their satisfaction in learning activities based on the Instructional Model Enhancing Five Minds for the Future in overall was at a high level.

Keywords : Instructional Model; Enhancing Five Mind for the Future

บทนำ

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555-2565) มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยในด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงาน พัฒนาศักยภาพของอุดมศึกษาในการสร้างความรู้ และนวัตกรรมรวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกแต่ผลการประชุม World economic forum(WEF)-The global competitiveness report 2012-2013 ระบุว่าคุณภาพการศึกษาไทยระดับอุดมศึกษาอยู่ในอันดับที่ 8 จาก 10 ประเทศในกลุ่มกลุ่มอาเซียน โดยมีอันดับดีกว่าประเทศ

ลาว และประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี (TOF) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้กำหนดมาตรฐานผล การเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and moral) เป็นการพัฒนานิสัยในการประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัว และส่วนรวม รวมทั้งความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม

2. ด้านความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการเข้าใจ การคิด การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive skills) เป็นความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal skills and responsibility) เป็นความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical analysis, Communication and information technology skills) เป็นความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์ และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การ์ดเนอร์ [6] กล่าวว่าในศตวรรษที่ 21 ทุกคนควรมีความสามารถที่สำคัญสำหรับอนาคต 5 ลักษณะเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในอนาคตซึ่งหากบุคคลใดไม่มีความพร้อมดังกล่าวก็จะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของพลังอำนาจที่ไม่สามารถควบคุมได้ ประกอบด้วย 1) จิตวิทยาการ (Disciplined mind) 2) จิตสังเคราะห์ (Synthesizing mind) 3) จิตสร้างสรรค์ (Creating mind) 4) จิตเคารพ (Respectful mind) และ 5) จิตจริยธรรม (Ethical mind) จิตทั้ง 5 ลักษณะดังกล่าวสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางปัญญา ได้แก่ จิตเชี่ยวชาญ จิตสังเคราะห์ และจิตสร้างสรรค์ ส่วนกลุ่มที่ 2 เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของมนุษย์กับผู้อื่น ได้แก่ จิตเคารพ และจิตจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมิธ (Smith) [8] ที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของจิต 5 ลักษณะสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มที่มีความเกี่ยวพันกันเนื่องจากเป็นทักษะที่เกี่ยวกับการคิด และการพัฒนาการเรียนรู้

รู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) คือ จิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ และจิตสร้างสรรค์ 2) กลุ่มที่มีความเกี่ยวพันกันเนื่องจากเป็นลักษณะความสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์ และการพัฒนาการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective domain) คือ จิตเคารพ และจิตจริยธรรม

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (TOF) จึงได้นำแนวคิดในการพัฒนาจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคตมาใช้ในการพัฒนานักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคตสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตมีคะแนนเฉลี่ยของจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจิตจริยธรรมสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม ที่จัดการเรียนการสอนแบบปกติ
2. นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตมีคะแนนเฉลี่ยของจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจิตจริยธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ปัจจัยนำเข้า เป็นการศึกษา รวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะ เพื่ออนาคต ดังนี้ 1) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ (Maslow) 2) ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Klausmeier) 3) ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Ausubel) 4) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Papert) และ 5) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคล์เบอร์ก (Kohlberg) โดยสังเคราะห์ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตของการ์ดเนอร์ (Gardner, 2008) มาเป็นพื้นฐานในการกำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะ เพื่ออนาคต

2. กระบวนการ เป็นขั้นตอนดำเนินการนำปัจจัยนำเข้าทั้งหมดมากำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตด้วยวิธีการอธิบายความสัมพันธ์ [7]

3. ผลลัพธ์ เป็นการศึกษาประสิทธิผลที่เกิดจากการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตไปใช้ กับนักศึกษา และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ดำเนินการในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริม

สร้างจิต 5 ลักษณะเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความ จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต ประกอบด้วย การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ของโคล์เบอร์ก และจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตของการ์ดเนอร์

ขั้นที่ 2 การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พร้อมจัดทำแนวการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต และแนวการจัดการเรียนรู้ตามปกติ

2) ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พร้อมแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้จริง

3) สร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 ชนิด คือ แบบวัดจิตวิทยาการ แบบวัดจิตสังเคราะห์ แบบวัดจิตสร้างสรรค์ แบบประเมินจิตเคารพ แบบประเมินจิตจริยธรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตมีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิผล และปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตโดยนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชา

วิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 30 คน และกลุ่มทดลอง 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบที่สมบูรณ์ต่อไป

ประชากร

เป็นนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ พลศึกษา ภาษาอังกฤษ และการศึกษานุปฐมวัยที่เรียนรายวิชา EDUC3201 การจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 300 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่เรียนรายวิชา EDUC3201 การจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) แล้วสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลาก เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะ เพื่ออนาคต
2. แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
3. แบบวัดจิตวิทยาการ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 80 ข้อ
4. แบบวัดจิตสังเคราะห์ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ
5. แบบวัดจิตสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ
6. แบบประเมินจิตเคารพ เป็นแบบประเมินตามวิธีของ ลีเคอร์ท จำนวน 15 ข้อ
7. แบบประเมินจิตจริยธรรม เป็นแบบประเมินตามวิธี

ของลีเคอร์ท จำนวน 15 ข้อ

8. แบบสอบถามความพึงใจของนักศึกษาต่อการเรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบประเมินตามวิธีของลีเคอร์ท จำนวน 21 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงนักศึกษากลุ่มทดลองเกี่ยวกับรายละเอียดของกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนา รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผล

2. ทดสอบนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนเรียนด้วยแบบวัดจิตวิทยาการ แบบวัดจิตสังเคราะห์ แบบวัดจิตสร้างสรรค์ แบบประเมินจิตเคารพ และแบบประเมินจิตจริยธรรม

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

3.1 กลุ่มทดลอง จัดการเรียนรู้อยู่ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต เวลา 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมจำนวน 48 ชั่วโมง

3.2 กลุ่มควบคุม จัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ เวลา 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมจำนวน 48 ชั่วโมง

4. ทดสอบนักศึกษากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังเรียนด้วยแบบวัดและแบบประเมินจิตทั้ง 5 ลักษณะ รวมทั้งให้นักศึกษากลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคต

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลจากแบบวัด และแบบประเมินจิตทั้ง 5 ลักษณะ และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคตที่พัฒนาขึ้น

2. เปรียบเทียบจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้ t-test แบบ Independent samples

3. เปรียบเทียบจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตก่อนเรียนกับหลังเรียนของกลุ่มทดลองโดยใช้ t-test แบบ Dependent samples

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต

ผลการพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการเรียน เป็นการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการเรียน และได้อธิบายบทบาทหน้าที่ของตนเองโดยเน้นจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต ขั้นตอนที่ 2 การสร้างความหมายในเรื่องที่เรียน เป็นการจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการวิเคราะห์ และจัดการทำข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงเข้ากับความรู้เดิมภายในโครงสร้างทางปัญญาอย่างสมเหตุสมผล ขั้นตอนที่ 3 การประยุกต์ความรู้เพื่อสร้างผลงาน เป็นการจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ฝึกการนำความรู้ที่ได้รับมาสร้างสรรค์ผลงานในสิ่งที่เรียน ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้นำเสนอผลงานที่เกิดจากการประยุกต์ความรู้ที่ได้รับอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนาผลงาน เป็นการจัดประสบการณ์ให้นักศึกษามีการปรับปรุง และพัฒนาผลงานจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และข้อเสนอแนะของผู้สอน และการวัดและประเมินผลของรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนนี้มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ ความชัดเจนของหลักการของรูปแบบ และความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของรูปแบบในการแสดงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมมาก ได้แก่ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบ

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต

2.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต ซึ่งประกอบด้วยจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และ จิตจริยธรรมของ

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษา ด้านจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และ จิตจริยธรรมทั้งในภาพรวมและรายด้าน หลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อที่ 1

2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต ซึ่งประกอบด้วยจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจิตจริยธรรมของกลุ่มทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ด้านจิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจิตจริยธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อที่ 2

2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ออกมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคตสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผลการพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนนี้มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียน การสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตได้ประยุกต์แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแบบได้ครอบคลุม และกำหนดหลักการในการส่งเสริมความสามารถและคุณลักษณะที่ควรปลูกฝังให้บุคคลเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการฝึกจิตทั้ง 5 ลักษณะเพื่ออนาคต ดังนี้ 1) ฝึกทักษะการวิเคราะห์ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมภายในโครงสร้างทางปัญญาอย่างสมเหตุ

สมผลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย 2) ฝึกการคัดสรรสารสนเทศที่สำคัญจากข้อมูลที่หลากหลาย แล้วนำมาทำความเข้าใจโดยการวิเคราะห์แล้วเรียบเรียงเป็นข้อสรุปที่มีความหมายต่อตนเอง และผู้อื่น 3) ฝึกการประยุกต์ความรู้และประสบการณ์ โดยนำเสนอความคิดใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหา พร้อมทั้งการตั้งคำถามที่แปลกใหม่ซึ่งจะนำไปสู่การต่อยอดความคิดและสร้างสรรค์ผลงาน 4) ฝึกการรู้จักการให้เกียรติ ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น และรับฟังความคิดของผู้ที่คิดแตกต่างจากตนเองอันนำไปสู่การอยู่ร่วมกันหรือการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข และ 5) ฝึกการคิดที่ยืดหยุ่น คุณธรรม จริยธรรม และนำมาปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมเพื่อไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่กำหนดว่า “อุดมศึกษาเป็นแหล่งองค์ความรู้ และพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน สร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มีแนวคิดที่ยืดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาระดับนานาชาติ” มีจุดเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีศักยภาพตรงตามความต้องการของสังคม มีความสามารถคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ มีสุข ภาวะทั้งร่างกาย และจิตใจ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งนำไปสู่การจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยขึ้น (TQF) เพื่อเป็นการประกันมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต และใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอนให้มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ คนดี และคนเก่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นให้ผู้

เรียนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ ทศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพที่พร้อมจะเผชิญกับโลกในอนาคตอย่างมีศักยภาพ [3]

ประเด็นที่ 2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียน การสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต

จากผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคต ประกอบด้วย จิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจิตจริยธรรมของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการเรียนเป็นการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการเรียน และได้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขั้นตอนที่ 2 การสร้างความหมายในเรื่องที่เรียน เป็นการจัดการประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการวิเคราะห์ และจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับความรู้เดิมภายในโครงสร้างทางปัญญาอย่างสมเหตุสมผล ขั้นตอนที่ 3 การประยุกต์ความรู้เพื่อสร้างผลงาน เป็นการจัดการประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ฝึกการนำความรู้ที่ได้รับมาสร้างสรรค์ผลงานในเรื่องที่เรียน ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นการจัดการประสบการณ์ให้นักศึกษาได้นำเสนอผลงานที่เกิดจากการประยุกต์ความรู้ที่ได้รับอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนาผลงานเป็นการจัดการประสบการณ์ให้นักศึกษามีการปรับปรุง พัฒนาผลงานจากการทำงานกลุ่มร่วมกันอาจเกิดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของคงรัฐ นวลแบ่ง (2554) เรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งวิทยาการ จิตแห่งการสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค์ สำหรับนิสิตปริญญาตรี ซึ่งพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีชั้นการเรียนการสอนมี 6 ชั้นได้แก่ การวางแผน การเรียนรู้ การประเมินเพื่อคัดเลือก การตกผลึกความรู้ การสังเคราะห์แนวคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสะท้อนคิด มีผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งวิทยาการ จิตแห่งการสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค์

มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมีวินัยในตนเอง ความสามารถด้านการคิดสังเคราะห์ และความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ สูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้เรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมีวินัยในตนเอง ความสามารถด้านการคิดสังเคราะห์ และความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผู้เรียนกลุ่มทดลอง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกานต์วี บุญญา นุสิทธิ์ [1] เรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งความเคารพ และจิตแห่งจริยธรรมตามแนวคิดการเรียนการสอนโดยการบริการสังคมสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งพบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนจิตแห่งความเคารพและจิตแห่งจริยธรรมตามแนวคิดการเรียน การสอน ด้วยการบริการสังคม มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จิตแห่งความเคารพ และจิตแห่งจริยธรรมสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอน จิตแห่งความเคารพและจิตแห่งจริยธรรมตามแนวคิดการเรียน การสอนด้วยการบริการสังคมมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จิตแห่งความเคารพและจิตแห่งจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุขเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียน ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ รูปแบบการเรียนการสอนนี้ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันในห้องเรียนเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของตนเอง และบทบาทของผู้สอนตามรูปแบบการเรียนการสอนนี้ในรายวิชา ที่ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนนี้ คือ รายวิชาการจัดการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดแรงบันดาลใจในการเป็นครู ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถนำ กระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ในการ ทำหน้าที่ครูในอนาคตได้ เปิดโอกาสให้นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าของแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียนช่วยพัฒนาศักยภาพของ

นักศึกษา เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา ค้นคว้า และทำผลงานของกลุ่มในประเด็นที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการสรุปเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้จากการ เรียนรู้ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงานของอดิพร ทองหล่อ [4] เรื่องการเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงานเป็น กระบวนการระหว่างบุคคลที่มีการจัดเตรียมเครื่องมือ โอกาส ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการเสริมสร้างและพัฒนา พฤติกรรมที่เหมาะสม เพิ่มประสิทธิภาพ และขีดความสามารถ ในการตัดสินใจ และการจัดการกับสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ด้วย ตนเอง ด้วยความเป็นอิสระ มีความรู้สึกมั่นใจและตระหนักใน คุณค่าแห่งตนเองที่สามารถควบคุมความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของ ตนเองได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของกิบสัน (Gibson) [6] เกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงานว่าควรเป็น กระบวนการทางสังคมที่แสดงให้เห็นถึงการยอมรับ ส่งเสริม และ พัฒนาความสามารถของบุคคลในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเพื่อให้เกิดความ เชื่อมั่นในตนเอง และรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจสามารถควบคุมวิถี ชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะ เพื่ออนาคตเป็นรูปแบบที่มีคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็น ว่ารูปแบบการเรียนการสอนนี้มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก โดยมีกิจกรรมสำคัญ 5 ขั้นตอน
2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะ เพื่ออนาคต มีประสิทธิผลในการเสริมสร้างจิต 5 ลักษณะ (จิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจิต จริยธรรม) แก่นักศึกษา
3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน ที่เสริมสร้างจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาระบบองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตแต่ละอย่าง ได้แก่ จิตวิทยาการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคาเรพ และ จิตจริยธรรม

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบการเรียน การสอน ที่ส่งเสริมจิต 5 ลักษณะเพื่ออนาคตในสาขาวิชาอื่น เช่น รายวิชา ในกลุ่มวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายฝ่าย ทั้งคณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัย ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

[1] กานต์รวี บุญญานุสิทธิ์. (2554). **การพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งความเคาเรพ และ จิตแห่งจริยธรรมตามแนวคิดการเรียนการสอน โดยการบริการสังคมสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี**. ปริญญาโท การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[2] คงรัฐ นวลแปง. (2554). **การพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตแห่งวิทยาการ จิตแห่งการสังเคราะห์ และจิตแห่งการสร้างสรรค์สำหรับนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**. ปริญญาโท การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[3] ไสว พักขาว. (2556). “แนวทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยในศตวรรษที่ 21,” **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม**. 7(1): 1-9.

[4] อติพร ทองหล่อ. (2546). **รูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจอาจารย์พยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท (อุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[5] Gardner, Howard. (2008). **Five Minds for the Future**. Boston : Harvard Business School.

[6] Gibson, C. H. (1991). “A Concept Analysis of empowerment,” **Journal of Advance Nursing**. 16: 354-361.

[7] Keeves, J. P. (1997). **Models and model building**. Educational research, methodology and measurement: An International Handbook. ed., Oxford: Peraman Press.

[8] Smith, Andy (2009). **Cultivating the Respectful Mind with Games and Simulation**. In 2nd European Conference on Game Based Learning: 412-420.

